

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 21 – 22 marca 2016 r. na kierunku *pedagogika* prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych oraz nauk humanistycznych na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na Wydziale Nauk Społecznych Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie o profilu ogólnoakademickim

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

**przewodniczący: prof. dr hab. Stanisław Wrzosek - członek PKA
członkowie:**

- 1. prof. dr hab. Bożena Muchacka – członek PKA,**
- 2. dr hab. Sławomir Przybyliński – ekspert PKA,**
- 3. mgr inż. Katarzyna Nowak – ekspert ds. WSZJK,**
- 4. Mateusz Gustaw – ekspert PKA ds. studenckich, przedstawiciel PSRP.**

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku „pedagogika” prowadzonym na Wydziale Nauk Społecznych Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia została przeprowadzona z inicjatywy Uczelni. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego (dalej w tekście: ZO) został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię Raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni oraz Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac dyplomowych.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy ZO.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji w Załączniku nr 2.

OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe ¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Max. 1800 znaków (ze spacjami)

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny					

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Ocena spełnienia kryterium 1 – w pełni

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 1

- ✓ Kierunek pedagogika wpisuje się w misję Uczelni. Koncepcja kształcenia spełnia stawiane jej wymagania w zakresie polityki zapewnienia jakości procesu nauczania.
- ✓ W koncepcji rozwoju kierunku *pedagogika* w SGGW uwzględnia się przeobrażenia, jak również współczesne trendy notowane w nauce w zakresie dziedzin i dyscyplin, z których wywodzi się kierunek *pedagogika*. Warto jednak poszerzyć ofertę specjalnościową na ocenianym kierunku.
- ✓ Oceniany kierunek pedagogika właściwie przypisano do obszarów, do których odnoszą

się wzorcowe efekty kształcenia. W uchwale Senatu SGGW dotyczącej efektów kształcenia nie wskazuje się, co należy uznać za uchybienie, dziedzin i dyscyplin do których przypisano pedagogikę. W Raporcie samooceny Jednostka podaje jednak, iż efekty przypisano do dziedziny nauk społecznych i dyscyplin pedagogika, psychologia i socjologia. Nie wskazano na dziedzinę nauk humanistycznych, a w niej na dyscypliny.

- ✓ Uchwałą Senatu przyjęto efekty kształcenia dla kierunku *pedagogika* (I i II stopień). Niniejsze efekty sformułowane są w sposób zrozumiały i przejrzysty oraz pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.
- ✓ Program studiów na kierunku *pedagogika*, specjalność tzw. nauczycielska – pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna – dostosowany jest do stosownych przepisów prawa związanych z kwalifikacjami nauczycielskimi.
- ✓ Po analizie programów studiów i treści sylabusów należy wskazać na spójność, kompleksowość, różnorodność i aktualność treści programowych w powiązaniu z zapewnieniem możliwości osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów kształcenia założonych dla kierunku *pedagogika*.
- ✓ Dobór metod kształcenia do określonych zajęć nie budzi zastrzeżeń i pozwala studentom na osiągnięcie założonych efektów kształcenia.
- ✓ Czas realizacji treści przedmiotowych/modułowych na studiach I i II jest proporcjonalny do zaproponowanych treści, co daje realną szansę na osiągnięcie zaprojektowanych efektów kształcenia
- ✓ Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa – 1 pkt. ECTS odpowiada 25 – 30 godzinom całkowitego nakładu pracy studenta. Pojawiają się jedynie sporadyczne usterki w tym zakresie (np. sylabus do przedmiotu Terapia dziecka z trudnościami w uczeniu się – 75 godz./5 pkt. ECTS – stacjonarne studia II stopnia; czy sylabusy do przedmiotów: Pedagogika porównawcza, Terapia przez zabawę, Retoryka, gdzie nie podano liczby punktów ECTS).
- ✓ Uczelnia umożliwia studentom wybór minimum 30% liczby pkt. ECTS.
- ✓ Organizacja procesu kształcenia, dobór form zajęć dydaktycznych, liczebność grup studenckich na poszczególnych zajęciach, jak również proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.
- ✓ Na ocenianym kierunku praktyki studenckie są istotnym ogniwem procesu kształcenia obydwu form i stopni kształcenia. Zarówno pod względem proceduralnym, jak i merytorycznym należy ocenić je pozytywnie. Właściwie dobrano metody weryfikacji efektów kształcenia założonych do praktyk. Natomiast liczba miejsc odbywania praktyk jest dostosowana do liczby studentów kierunku/specjalności, a dobór placówek/instytucji, w których realizowane są praktyki jest zbieżny z celami i efektami kształcenia.
- ✓ W SGGW na kierunku *pedagogika* czynione są kroki w zakresie umiędzynarodowienia procesu kształcenia i włączanie w to nie tylko pracowników, ale i studentów. Warto jednak inicjatywy związane ze współpracą międzynarodową poszerzać i wzmacniać. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia. Przy rekrutacji na II stopień mogą jednak pojawić się sytuacje, w których pomimo interesującego rozwiązania uzupełniania przez studenta rozbieżności przedmiotowych, może on mieć problemy z osiąganiem efektów na poziomie rozszerzonym. W tym kontekście warto zastanowić się nad rozwiązaniem dotyczącym rekrutowania na II stopień pedagogiki absolwentów I stopnia po kierunkach lokujących się w obszarze nauk społecznych i obszarze nauk humanistycznych, w których de facto znajdują się efekty kształcenia dla pedagogiki.
- ✓ W Uczelni funkcjonuje procedura potwierdzania efektów uczenia się. Uregulowania uchwały Senatu umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.
- ✓ Należy wskazać na trafność doboru oraz skuteczność metod sprawdzania i oceniania efektów kształcenia osiągniętych przez studentów I i II stopnia, w zakresie deskryptorów przede wszystkim wiedzy i umiejętności, a w ograniczonym zakresie kompetencji

społecznych. Po analizie zapisów sylabusów można wskazać na różnorodność i właściwy dobór sposobów weryfikacji założonych efektów kształcenia.

- ✓ Podczas realizacji procesu dyplomowania, w określonych wybranych losowo pracach dyplomowych pojawiają się uchybienia, które mogą mieć wpływ na weryfikację założonych efektów kształcenia (np. braki studentów w zakresie znajomości metodologii badań pedagogicznych czy też umiejętności analizy materiału badawczego oraz właściwego przeglądu literatury przedmiotu), co może być efektem braku należytej opieki promotorskiej. Część ocen w recenzjach jest zawyżonych i nie posiada podstaw ich wystawienia.
- ✓ System oceniania i sprawdzania efektów kształcenia zaprezentowany w analizowanych sylabusach kursu jest transparentny i nie budzący zastrzeżeń. Właściwie dobrane metody weryfikacji do przedmiotów umożliwiają ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W suplementach brak jest danych o odbytych praktykach. Warto odnotowywać w określonym miejscu w suplementie odbyte praktyki studenckie, zarówno ich wartość godzinową, a także miejsce ich odbywania. Fakt ten jest niezwykle ważny szczególnie przy specjalnościach, gdzie nabywa się kwalifikacje pedagogiczne oraz kwalifikacje nauczycielskie.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 1

- ✓ Zwrócić baczniejszą uwagę na powiązanie i umiejscowienie ocenianego kierunku w założeniach wynikających z misji i strategii Uczelni.
- ✓ Rozważyć poszerzenie oferty specjalnościowej na ocenianym kierunku.
- ✓ W uchwale Senatu SGGW dotyczącej efektów kształcenia wskazać, dziedziny i dyscypliny, do których przypisano kierunek *pedagogika*.
- ✓ Zastanowić się nad opracowaniem odrębnych efektów kształcenia dla realizowanej na I stopniu specjalności nauczycielskiej.
- ✓ Dokonać przeglądu sylabusów pod względem zgodności przypisanych przedmiotowi punktów ECTS z liczbą przeznaczonych do realizacji godzin.
- ✓ W kontekście rekrutacji warto zastanowić się nad rozwiązaniem dotyczącym rekrutowania na II stopień pedagogiki absolwentów I stopnia po kierunkach lokujących się w obszarze nauk społecznych i obszarze nauk humanistycznych, w których de facto znajdują się efekty kształcenia dla pedagogiki.
- ✓ W suplementach brak jest dokładnych danych o odbytych praktykach. Warto odnotowywać w określonym miejscu w suplementie odbyte praktyki studenckie, zarówno ich wartość godzinową, a także miejsce ich odbywania. Fakt ten jest niezwykle istotny szczególnie przy specjalnościach, gdzie nabywa się kwalifikacje pedagogiczne oraz kwalifikacje nauczycielskie.
- ✓ Wzmocnić opiekę promotorską, która na etapie przygotowywania prac dyplomowych pozwoliłaby wyeliminować ewentualne nieprawidłowości.

1.1 Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1. Opis stanu faktycznego

Koncepcję kształcenia na ocenianym kierunku *pedagogika* I i II stopnia SGGW w Warszawie oparto o strategię, w tym misję Uczelni (uchwała nr 76 – 2012/2013 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 24 czerwca 2013 roku w sprawie uchwalenia „Strategii Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie do roku 2020”). „Misją Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego jest służyć rozwojowi gospodarczemu i intelektualnemu polskiego społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich, gospodarki żywnościowej i szeroko rozumianego środowiska przyrodniczego.” Oceniany kierunek *pedagogika* wpisuje się w misję Uczelni. Warto jednak zwrócić baczniejszą uwagę na powiązanie i umiejscowienie ocenianego kierunku w założeniach wynikających z misji i strategii Uczelni. Jednym z celów, jaki stawia sobie SGGW, jest prowadzenie na najwyższym poziomie badań naukowych, a podstawą tożsamości i sukcesów Uczelni są: profesjonalizm, dbałość o jakość, pracowitość, a także innowacyjność.

Niniejsze znajduje swoje miejsce w koncepcji kształcenia oraz w polityce zapewnienia jakości kształcenia prowadzonego w Jednostce. Zauważono również korzystanie w funkcjonującej i przyjętej koncepcji kształcenia z rodzimych wzorców i doświadczeń w zakresie kształcenia przyszłych pedagogów.

2. Ocena spełnienia kryterium 1.2

W pełni

3. Uzasadnienie oceny

Kierunek *pedagogika* wpisuje się w misję Uczelni. Warto jednak zwrócić baczniejszą uwagę na powiązanie i umiejscowienie ocenianego kierunku w założeniach wynikających z misji i strategii Uczelni. Koncepcja kształcenia spełnia stawiane jej wymagania w zakresie polityki zapewnienia jakości procesu nauczania.

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1. Opis stanu faktycznego

W SGGW na Wydziale Nauk Społecznych w programach kształcenia poszczególnych specjalności na kierunku pedagogika uwzględnia się przeobrażenia, jak również współczesne trendy notowane w nauce w zakresie dziedzin i dyscyplin, z których wywodzi się kierunek *pedagogika*. Uwidacznia się to przede wszystkim w ofercie przedmiotów, w tym przedmiotów profilujących stworzone specjalności. Z treści sylabusów przedmiotowych wynika, że koordynatorzy poszczególnych przedmiotów zarówno na I, jak i na II stopniu kształcenia prezentują i uwzględniają najnowszą wiedzę, rozwiązania badawcze i dydaktyczne. Władze Uczelni co pewien czas modyfikują ofertę specjalnościową na ocenianym kierunku, by dostosować ją w miarę możliwości do potrzeb otoczenia społecznego oraz rynku pracy. Choć przyznać należy, iż obecnie oferta specjalnościowa na kierunku *pedagogika* nie jest zbyt szeroka. Otóż na I stopniu na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych uruchomiono pedagogikę przedszkolną i wczesnoszkolną oraz terapię i wspomaganie rozwoju dziecka. Natomiast na II stopniu: pedagogikę szkolną z terapią pedagogiczną oraz resocjalizację i patologię społeczną, która nie została uruchomiana i jedynie pozostaje w ofercie. Wskazane specjalności lokują się na gruncie zainteresowań naukowo-badawczych nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego niniejszego kierunku. Należy również podkreślić fakt udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w planowaniu rozwoju kierunku oraz dostosowywaniu go do rynku pracy. Sprzyjają temu, jak usłyszano na spotkaniu ZO z nauczycielami akademickimi, wspólne inicjatywy w postaci wspólnych spotkań, seminariów i konferencji.

2. Ocena spełnienia kryterium 1.2

W pełni

3. Uzasadnienie oceny

W koncepcji rozwoju kierunku *pedagogika* w SGGW uwzględnia się przeobrażenia, jak również współczesne trendy notowane w nauce w zakresie dziedzin i dyscyplin, z których wywodzi się kierunek *pedagogika*. Warto jednak poszerzyć ofertę specjalnościową na ocenianym kierunku.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1. Opis stanu faktycznego

Przyjmując wzorcowe efekty kształcenia dla *pedagogiki*, Uczelnia oceniany kierunek na obydwu

stopniach kształcenia przypisała do obszarów nauk społecznych oraz nauk humanistycznych. W obowiązującej uchwale Senatu SGGW w sprawie przyjęcia efektów dla pedagogiki (uchwała Nr 39 – 2011/2012 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie: wprowadzenia od roku akademickiego 2012/2013 efektów kształcenia dla kierunków studiów weterynaria i pedagogika prowadzonych w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie), mowa jedynie o obszarach, do których przypisano kierunek *pedagogika*. Nie wskazuje się, co należy uznać za uchybienie, dziedzin ani dyscyplin. W Raporcie samooceny Jednostka podaje jednak, iż efekty przypisano do dziedziny nauk społecznych i dyscyplin pedagogika, psychologia i socjologia. Nie wskazano na dziedzinę nauk humanistycznych, a w niej na dyscypliny. Warto w tym kontekście zwrócić uwagę na fakt, iż w minimum kadrowym kierunku w grupie sześciu samodzielnych pracowników są filozofowie i literaturoznawca.

2. Ocena spełnienia kryterium 1.3

Znacząco

3. Uzasadnienie oceny

Oceniany kierunek *pedagogika* właściwie przypisano do obszarów, do których odnoszą się wzorcowe efekty kształcenia. W uchwale Senatu SGGW dotyczącej efektów kształcenia nie wskazuje się, co należy uznać za uchybienie, dziedzin i dyscyplin do których przypisano pedagogikę. W Raporcie samooceny Jednostka podaje jednak, iż efekty przypisano do dziedziny nauk społecznych i dyscyplin pedagogika, psychologia i socjologia. Nie wskazano na dziedzinę nauk humanistycznych, a w niej na dyscypliny.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/którego kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1. Opis stanu faktycznego

Dla ocenianego kierunku *pedagogika* I i II stopnia przyjęto uchwałą Senatu SGGW wzorcowe efekty kształcenia dla *pedagogiki* zgodne z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 listopada 2011 r. (Dz.U. nr 253, poz. 1521). Zakładane efekty kształcenia na ocenianym kierunku są spójne z efektami kształcenia z obszarów, do których przypisano kierunek *pedagogika*. Są one sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich oceny.

Efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy oraz w dalszej edukacji. Uwzględniając fakt, iż na ocenianym kierunku funkcjonuje na I stopniu (studia stacjonarne i studia niestacjonarne) specjalność tzw. nauczycielska – pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna – to pomimo, iż nie stworzono na Wydziale odrębnych efektów nauczycielskich, to przyjęte efekty kształcenia kierunkowe i obszarowe są zgodne i korespondują ze standardami kształcenia nauczycieli. Wynika to z analizy dokumentacji w postaci programów kształcenia i sylabusów. Należy zatem wskazać na zgodność efektów kształcenia dla ocenianego kierunku, specjalności oraz przedmiotów uwzględnionych w programie studiów z efektami wynikającymi ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Dla transparentności jednak warto zastanowić się nad opracowaniem odrębnych efektów kształcenia dla realizowanej specjalności nauczycielskiej.

2. Ocena spełnienia kryterium 1.4
w pełni

3. Uzasadnienie oceny

SGGW stosowną uchwałą Senatu przyjęła efekty kształcenia dla kierunku *pedagogika* (I i II stopień). Niniejsze efekty sformułowane są w sposób zrozumiały i przejrzysty oraz pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Warto zastanowić się nad opracowaniem odrębnych efektów kształcenia dla realizowanej na I stopniu specjalności nauczycielskiej.

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonego dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

- 1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

Na realizowanej w SGGW na ocenianym kierunku specjalności nauczycielskiej (pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna) na obydwu formach kształcenia programy studiów, treści zawarte w sylabusach dostosowane są do przepisów prawa związanych z kwalifikacjami wynikającymi z rozporządzenia z dnia 17 stycznia 2012 roku.

Ocena spełnienia kryterium 1.5.1
w pełni

Uzasadnienie oceny

Program studiów na kierunku *pedagogika*, specjalność tzw. nauczycielska – pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna – dostosowany jest do przepisów prawa związanych z kwalifikacjami nauczycielskimi.

- 1.5.2. Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

Po analizie treści sylabusów należy wskazać na spójność, kompleksowość, różnorodność i aktualność treści programowych w powiązaniu z zapewnieniem możliwości osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku. Ponadto wykładowcy, co potwierdzono na spotkaniu z nauczycielami akademickimi oraz podczas przeprowadzonych hospitacji wykorzystują podczas prowadzenia zajęć aktualny stan wiedzy oraz praktyki badawczej w obszarach wiedzy odpowiadających obszarom kształcenia, do których kierunek został przyporządkowany.

Ocena spełnienia kryterium 1.5.2
w pełni

Uzasadnienie oceny

Po analizie programów studiów i z treści sylabusów należy wskazać na spójność, kompleksowość, różnorodność i aktualność treści programowych w powiązaniu z zapewnieniem możliwości osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów kształcenia założonych dla kierunku *pedagogika*.

- 1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

Prowadząc kształcenie nauczyciele akademicki kierunku *pedagogika* wykorzystują różnorodne metody kształcenia, w tym metody aktywizujące studentów do samodzielnego uczenia się. Dobór metod ze względu na rodzaj i charakter zajęć jest trafny i kompleksowy. W sylabusie w rubryce „Metody dydaktyczne” nauczyciele proponują jako metody dydaktyczne: wykład konwersatoryjny, wykład interaktywny, praca w grupach, analiza przypadków, interpretacja tekstów źródłowych, metoda projektów, prezentacja multimedialna, gry symulacyjne i dyskusja. Dobór metod do typu zajęć nie budzi zastrzeżeń w odniesieniu do możliwości osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W programie kształcenia zaplanowano przedmioty (np. seminarium licencjackie, metody badań pedagogicznych – I stopień; seminarium magisterskie, metodologia badań społecznych), podczas realizacji których studenci powinni zaznajamiać się z zagadnieniami badawczymi i kształtować własny warsztat metodologiczny oraz włączać się proces badawczy.

Ocena spełnienia kryterium 1.5.3

w pełni

Uzasadnienie oceny

Dobór metod kształcenia pozwala studentom na osiągnięcie założonych efektów kształcenia.

- 1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

Czas realizacji treści przedmiotowych/modułowych jest proporcjonalny do zaproponowanych treści i efektów kształcenia. Studia I stopnia na ocenianym kierunku realizowane są w 6 semestrach i wymagają osiągnięcia 180 punktów ECTS, a II stopnia – 4 semestry i 120 punktów ECTS. Istnieje zatem możliwość osiągnięcia efektów kształcenia określonych dla kierunku *pedagogika*, jak również realizacji treści kształcenia w czasie przewidzianym na realizację programu studiów oraz przy poniesieniu przez studentów nakładu pracy mierzonego liczbą punktów ECTS. Rozlokowanie przedmiotów w programie studiów jest rozsądne i właściwe, a zarazem pozwalające na powiązanie ze sobą deskryptorów wiedzy, umiejętności i w określonym zakresie studenckich kompetencji społecznych.

Ocena spełnienia kryterium 1.5.4

w pełni

Uzasadnienie oceny

Czas realizacji treści przedmiotowych/modułowych na studiach I i II jest proporcjonalny do zaproponowanych treści, co daje realną szansę na osiągnięcie zaprojektowanych efektów kształcenia.

- 1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS*

Realizowane na SGGW w Warszawie zasady dotyczące przypisywania punktów ECTS (patrz m.in. uchwała nr 84 – 2014/2015 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 25 maja 2015 roku w sprawie zmian w Regulaminie Studiów w SGGW) są zgodne z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu MNiSW z dn. 14.09.2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta (Dz. U. Nr 201, poz. 1187) - § 2 pkt 2 „jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25 – 30 godzin pracy”. W § 7 Regulaminu studiów czytamy m.in.: „Liczba punktów ECTS przypisana każdemu modułowi w każdym semestrze (liczba całkowita) odzwierciedla nakład pracy studenta związany z osiągnięciem zakładanych dla tego modułu efektów kształcenia. Zakłada się, że 1 ECTS odpowiada 25 – 30 godzinom całkowitego nakładu pracy studenta.” Niniejsze wytyczne znajdują swoje odzwierciedlenie w sylabusach przedmiotowych. Pojawiają się jedynie sporadyczne usterki w tym zakresie (np. sylabus do przedmiotu Terapia dziecka z trudnościami w uczeniu się – 75 godz./5 pkt. ECTS – stacjonarne studia II stopnia; czy sylabusy do przedmiotów: Pedagogika porównawcza, Terapia przez zabawę, Retoryka, gdzie nie podano liczby punktów ECTS.) Uczelnia przypisuje punkty ECTS wszystkim przedmiotom znajdującym się w programie studiów. Całościowo jednak patrząc należy stwierdzić, że w analizowanych sylabusach nauczyciele uwzględniają podane wytyczne jako zasadę miary średniego nakładu pracy studenta niezbędnego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia na ocenianym kierunku. Wskazać należy również na zgodność punktacji ECTS na ocenianym kierunku (specjalność I stopnia – pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna) z wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Ocena spełnienia kryterium 1.5.5

w pełni

Uzasadnienie oceny

Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa – 1 pkt ECTS odpowiada 25 – 30 godzinom całkowitego nakładu pracy studenta. Pojawiają się jedynie sporadyczne usterki w tym zakresie (np. sylabus do przedmiotu Terapia dziecka z trudnościami w uczeniu się – 75 godz./5 pkt. ECTS – stacjonarne studia II stopnia; czy sylabusy do przedmiotów Pedagogika porównawcza, Terapia przez zabawę, Retoryka, gdzie nie podano liczby punktów ECTS).

- 1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

Na ocenianym kierunku przyjęto, iż specjalność jest wyborem studenta. Może on również wybierać przedmioty, bądź moduły przedmiotów. Na studiach I i II stopnia Uczelnia w programach studiów oferuje do wyboru wykłady monograficzne, nazwane przedmiotem do wyboru. Przykładowo na I stopniu kształcenia student wybiera pięć przedmiotów, czyli korzysta z tzw. „okna mobilności”. Zatem moduły tzw. wybieralne zostały tak zaprojektowane w cyklu kształcenia, by dać studentowi wybór minimum 30% liczby pkt. ECTS.

Ocena spełnienia kryterium 1.5.6

w pełni

Uzasadnienie oceny

Uczelnia umożliwia studentom wybór minimum 30% liczby pkt. ECTS.

- 1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

Organizacja procesu kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia (patrz zarządzenie Nr 2 Rektora SGGW w Warszawie z dnia 29 maja 2015 roku w sprawie organizacji roku akademickiego 2015/2016) na kierunku *pedagogika* sprzyja osiąganiu przez studenta zakładanych celów i efektów kształcenia. Wskazać należy na zróżnicowane formy zajęć i właściwe ich przypisanie, szczególnie na formy aktywne w postaci ćwiczeń, które nastawione są w określonym zakresie na samodzielną pracę studenta oraz konfrontowanie wiedzy i umiejętności podczas realizowanych zajęć. Odpowiednia również jest proporcja liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebność grup studenckich w powiązaniu z możliwością osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia, w tym w szczególności osiągnięcia efektów kształcenia w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz w pewnej mierze (na ile to możliwe w warunkach akademickich) kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Na kierunku *pedagogika* kształcenie prowadzone jest w tradycyjnej formie. Jedynie niewielka część zajęć z przedmiotu Technologie informacyjne na I stopniu kształcenia, jak ustalono w rozmowie z Władzami Wydziału Nauk Społecznych, prowadzona jest z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość na uczelnianej platformie e-learningowej Moodle. Ta forma kształcenia jest formą wspomagającą i wynika ze specyfiki przedmiotu.

Ocena spełnienia kryterium 1.5.7

w pełni

Uzasadnienie oceny

Organizacja procesu kształcenia, dobór form zajęć dydaktycznych, liczebność grup studenckich na poszczególnych zajęciach, jak również proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

- 1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

Praktyki studenckie na ocenianym kierunku na obydwu formach i stopniach kształcenia są obligatoryjnym elementem programów studiów. Wszelkie kwestie proceduralne związane z organizacją i przebiegiem praktyk reguluje Regulamin studiów SGGW (§ 8a) oraz Regulamin odbywania praktyk na studiach pierwszego i drugiego stopnia kierunku pedagogika Wydziału Nauk Społecznych SGGW w Warszawie (przyjęty przez Radę Wydziału Nauk Społecznych w dniu 25 lutego 2014 r.). Nad przebiegiem i całościową koordynacją praktyk studenckich na ocenianym kierunku czuwają osoby specjalnie do tego powołane – Pełnomocnik Dziekana ds. Praktyk Studenckich, kierownicy specjalności, a także Koordynator Praktyk Kierunkowych, który dokonuje końcowego zaliczenia praktyk. Należy wskazać, iż na studiach I stopnia praktyka ma wymiar 150 godzin, a na studiach II stopnia 90 godzin. W przypadku osób, które na studiach I stopnia ukończyły kierunek inny

niż *pedagogika* lub pedagogika specjalna, wymagane jest uzupełnienie na studiach II stopnia praktyk pedagogicznych do liczby 150 godzin. Student w porozumieniu z koordynatorem dokonuje samodzielnego wyboru placówki/institucji, w której będzie odbywał praktykę.

Podczas wizytacji zapoznano się z dokumentacją w sprawie praktyk studenckich I i II stopnia (Karta Kompetencji Studenta, skierowania na praktykę czy sprawozdania z realizacji praktyk studenckich przygotowywanych przez koordynatora praktyk, sylabusy do praktyk). Na tej podstawie należy wskazać, że sposób dokumentowania przebiegu i zasad zaliczania praktyk jest właściwy. Odpowiednio także zastosowano metody sprawdzania osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia, jak również czy dobór instytucji, w których studenci realizują praktykę jest odpowiedni do celów i efektów kształcenia. Liczba miejsc odbywania praktyk jest dostosowana do liczby studentów kierunku/specjalności.

Ocena spełnienia kryterium 1.5.8

w pełni

Uzasadnienie oceny

Na ocenianym kierunku praktyki studenckie są istotnym ogniwem procesu kształcenia obydwu form i stopni kształcenia. Zarówno pod względem proceduralnym, jak i merytorycznym należy ocenić je pozytywnie. Właściwie dobrano metody weryfikacji efektów kształcenia założonych do praktyk. Liczba miejsc odbywania praktyk jest dostosowana do liczby studentów kierunku/specjalności, a dobór placówek/institucji, w których realizowane są praktyki jest zbieżny z celami i efektami kształcenia.

- 1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

Opis stanu faktycznego

Oceniany kierunek studiów i programy studiów wraz z przyjętymi efektami kształcenia stwarzają możliwość studenckich wyjazdów w ramach wymiany międzynarodowej. Studenci *pedagogiki* mogą korzystać z szerokiej oferty programów edukacyjnych związanych z wymianą międzynarodową. Z różnych względów korzysta z tej formy kształcenia niewielka liczba studentów. Na Wydziale Nauk Społecznych czynione są kroki w kierunku międzynarodowej współpracy na płaszczyźnie naukowej i badawczej, co zasygnalizowano w Raporcie samooceny, jak również potwierdzono na spotkaniu z kadrą nauczycieli akademickich Wydziału. Warto jednak niniejsze inicjatywy wzmacniać i poszerzać. Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku studiów poprzez taką współpracę, a także uczestnictwo w międzynarodowych konferencjach naukowych, tworząc następnie własne programy przedmiotowe, wykorzystują zdobytą wiedzę, a pośrednio zapoznają studentów na zajęciach z dokonaniem przede wszystkim polskiej, ale także w pewnym zakresie światowej pedagogiki.

Studenci w ramach przedmiotu do wyboru mogą wybrać m.in. przedmiot realizowany w języku angielskim Current Debates in Education (protokół z zaliczenia w dokumentacji Wydziału).

Ocena spełnienia kryterium 1.5.9

w pełni

Uzasadnienie oceny

W SGGW na kierunku *pedagogika* czynione są kroki w zakresie umiędzynarodowienia procesu kształcenia i włączanie w to nie tylko pracowników, ale i studentów. Warto jednak inicjatywy

związane ze współpracą międzynarodową poszerzać i wzmacniać.

Ocena spełnienia kryterium 1.5 z uwzględnieniem kryteriów od 1.5.1. do 1.5.9 w pełni

Uzasadnienie oceny

Program studiów na kierunku pedagogika, specjalność tzw. nauczycielska - pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna - dostosowany jest do stosownych przepisów prawa związanych z kwalifikacjami nauczycielskimi.

Po analizie programów studiów i z treści sylabusów należy wskazać na spójność, kompleksowość, różnorodność i aktualność treści programowych. Dobór metod kształcenia do określonych zajęć pozwala studentom na osiągnięcie założonych efektów kształcenia.

Czas realizacji treści przedmiotowych/modułowych na studiach I i II jest proporcjonalny do zaproponowanych treści, co daje realną szansę na osiągnięcie zaprojektowanych efektów kształcenia.

Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa – 1 pkt. ECTS odpowiada 25 – 30 godzinom całkowitego nakładu pracy studenta. Pojawiają się jedynie sporadyczne usterki w tym zakresie (np. sylabus do przedmiotu Terapia dziecka z trudnościami w uczeniu się – 75 godz./5 pkt. ECTS – stacjonarne studia II stopnia; czy sylabus do przedmiotu Pedagogika porównawcza, gdzie nie podano liczby punktów ECTS).

Uczelnia umożliwia studentom wybór zajęć, za które przysługuje minimum 30% ogólnej liczby pkt. ECTS.

Organizacja procesu kształcenia, dobór form zajęć dydaktycznych, liczebność grup studenckich na poszczególnych zajęciach, jak również proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Na ocenianym kierunku praktyki studenckie są istotnym ogniwem procesu kształcenia obydwu form i stopni kształcenia. Zarówno pod względem proceduralnym, jak i merytorycznym należy praktyki ocenić pozytywnie. Właściwie dobrano metody weryfikacji efektów kształcenia założonych do praktyk. Liczba miejsc odbywania praktyk jest dostosowana do liczby studentów kierunku/specjalności, a dobór placówek/instytucji, w których realizowane są praktyki, jest zbieżny z celami i efektami kształcenia.

W SGGW na kierunku *pedagogika* czynione są kroki w zakresie umiędzynarodowienia procesu kształcenia i włączanie w to nie tylko pracowników, ale i studentów. Warto jednak inicjatywy związane ze współpracą międzynarodową poszerzać i wzmacniać.

1.6 Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1. Opis stanu faktycznego

Zasady rekrutacji w SGGW reguluje uchwała Nr 45-2013/2014 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 26 maja 2014 r. w sprawie zasad rekrutacji na studia pierwszego stopnia, jednolite studia magisterskie i studia drugiego stopnia w SGGW w roku akademickim 2015/2016. Warunki rekrutacyjne na I stopień kształcenia są przejrzyste i zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia. Natomiast w odniesieniu do aplikowania na II stopień kształcenia w załączniku do uchwały rekrutacyjnej czytamy, iż kryteriami kwalifikacyjnymi na II stopień są: „dyplom ukończenia studiów I stopnia kierunku pedagogika, pedagogika specjalna; dyplom innego kierunku studiów I stopnia z obszaru nauk społecznych, dla którego efekty kształcenia są zbieżne z efektami oczekiwanymi od kandydatów; jeżeli zbieżność ta jest niepełna, student zobowiązany będzie do uzupełnienia braków kompetencyjnych poprzez zaliczenie wskazanych w trakcie rozmowy kwalifikacyjnej przedmiotów, w wymiarze nieprzekraczającym 30 ECTS, który jest granicą dopuszczalnej rozbieżności.” Istotne w tym kontekście jest także uregulowanie zawarte w § 22 uchwały rekrutacyjnej – „1. Dla kierunków

studiów drugiego stopnia, dla których w załączniku nr 3 wskazane są dopuszczalne rozbieżności pomiędzy osiągniętymi w trakcie studiów I stopnia efektami kształcenia a efektami kształcenia oczekiwanymi od kandydata, weryfikacji zgodności tych efektów i wskazania ewentualnych przedmiotów koniecznych do realizacji przez kandydata w trakcie studiów drugiego stopnia - w celu uzupełnienia braków kompetencyjnych, Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna dokonuje w terminie wskazanym w harmonogramie rekrutacji, przed kwalifikacją i złożeniem dokumentów.” Powyższe wiele wyjaśnia pokazując, iż pewna część kandydatów na II stopień kształcenia powinna/musi uzupełnić różnice programowe (efekty kształcenia z I stopnia), niezbędne do zaliczenia efektów kształcenia pozwalających na pogłębianie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na studiach II stopnia. Podczas wizytacji zapoznano się dokumentacją dotyczącą wskazanych w uchwale rozbieżności (np. protokół rozbieżności – pedagogika – w procedurze rekrutacji na II stopień studiów w roku akademickim 2015/2016 – nr albumu 112804). Należy zauważyć, iż Uczelnia w koncepcji kształcenia na II stopniu zakłada nauczanie pogłębionej i rozszerzonej wiedzy z dyscypliny pedagogika i dyscyplin pokrewnych. Student również zobowiązany jest do opanowania efektów pogłębionych, a nabywanie efektów rozszerzonych i pogłębionych w zakresie pedagogiki odbywa się w oparciu o kategorie pojęciowe i znaczeniowe poznane na studiach I stopnia. Jak zatem pogłębiać i rozszerzać efekty, skoro brak podstawowych efektów, bo one w niektórych przypadkach zostaną osiągnięte w późniejszym terminie? Sprawa niniejsza dotyczy jedynie nielicznych studentów, jak stwierdziły Władze Wydziału. Część ze studentów z rozbieżnościami rezygnuje w trakcie studiów, część po zapoznaniu się z ilością różnic nie podejmuje kształcenia, a jeszcze inni rezygnują z powodu braku możliwości uiszczenia opłaty za różnice (patrz zarządzenie nr 58 Rektora SGGW w Warszawie z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie opłat za zajęcia dydaktyczne pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich w roku akademickim 2015/2016). Warto może zastanowić się nad rozwiązaniem dotyczącym rekrutowania na II stopień *pedagogiki* absolwentów I stopnia po kierunkach lokujących się w obszarze nauk społecznych i obszarze nauk humanistycznych.

Ocena spełnienia kryterium 1.6.1.

w pełni

Uzasadnienie oceny

Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia. Przy rekrutacji na II stopień mogą jednak pojawić się sytuacje, w których pomimo interesującego rozwiązania uzupełniania przez studenta rozbieżności przedmiotowych, może on mieć problemy z osiąganiem efektów na poziomie rozszerzonym. W tym kontekście warto zastanowić się nad rozwiązaniem dotyczącym rekrutowania na II stopień pedagogiki absolwentów I stopnia po kierunkach lokujących się w obszarze nauk społecznych i obszarze nauk humanistycznych, w których de facto znajdują się efekty kształcenia dla *pedagogiki*.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.*

W SGGW w Warszawie funkcjonuje procedura dotycząca zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się – uchwała Nr 92-2014/2015 Senatu SGGW w Warszawie z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie zasad i trybu potwierdzania efektów uczenia się. Zgodnie z § 8 uchwały, „Efekty uczenia się mogą zostać potwierdzone: 1) w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia – osobie posiadającej świadectwo dojrzałości i co najmniej pięć lat doświadczenia zawodowego, 2) w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia – osobie posiadającej tytuł zawodowy licencjata lub równorzędny i co najmniej trzy lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów pierwszego stopnia, 3) w przypadku ubiegania się o przyjęcie na kolejny kierunek studiów pierwszego lub drugiego stopnia – osobie posiadającej tytuł zawodowy magistra lub równorzędny i co najmniej dwa lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów drugiego stopnia albo jednolitych studiów magisterskich”. Przepisy uczelniane stanowią także, iż

„Efekty kształcenia na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia mogą być potwierdzane przez wydział, który posiada co najmniej pozytywną ocenę programową na tym kierunku, a w przypadku braku takiej oceny – posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w zakresie obszaru kształcenia i dziedziny, do których kierunek ten jest przyporządkowany. (...)” - § 1 ust. 6 uchwały Nr 92-2014/2015 Senatu SGGW. Na kierunku *pedagogika* nie procedowano jeszcze potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Jest to pierwsza ocena programowa ocenianego kierunku.

Ocena spełnienia kryterium 1.6.2

w pełni

Uzasadnienie oceny

W SGGW funkcjonuje procedura dotycząca kwestii związanych z organizacją potwierdzania efektów uczenia się. Przepisy uchwały Senatu umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

Ocena spełnienia kryterium 1.6 z uwzględnieniem kryteriów od 1.6.1. do 1.6.2

w pełni

Uzasadnienie oceny

Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia. Przy rekrutacji na II stopień mogą jednak pojawić się sytuacje, w których pomimo interesującego rozwiązania uzupełniania przez studenta rozbieżności przedmiotowych, może on mieć problemy z osiąganiem efektów na poziomie rozszerzonym. W tym kontekście warto zastanowić się nad rozwiązaniem dotyczącym rekrutowania na II stopień *pedagogiki* absolwentów I stopnia po kierunkach lokujących się w obszarze nauk społecznych i obszarze nauk humanistycznych, w których de facto znajdują się efekty kształcenia dla pedagogiki.

W SGGW funkcjonuje procedura dotycząca kwestii związanych z organizacją potwierdzania efektów uczenia się. Przepisy uchwały Senatu umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

1.7 System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. *

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

Opis stanu faktycznego

Należy wskazać na trafność doboru, specyficzność oraz skuteczność metod sprawdzania i oceniania efektów kształcenia osiągniętych przez studentów, w zakresie deskryptorów przede wszystkim wiedzy i umiejętności, a w ograniczonym zakresie kompetencji społecznych. W sylabusach przedmiotowych znajduje się rubryka „Sposoby weryfikacji efektów kształcenia”, w której koordynatorzy przedmiotów umieszczają swoje propozycje. Po analizie zapisów sylabusów można wskazać na różnorodność i właściwy dobór sposobów weryfikacji założonych efektów kształcenia (egzamin pisemny, praca pisemna z prezentacją w trakcie zajęć, kolokwium, test sprawdzający, test wiedzy, esej, opracowanie i prezentacja scenariusza zajęć, referat, prezentacja multimedialna z komentarzem). Należy także

wskazać, iż w niektórych przedmiotach (np. Antropologia kulturowa, Edukacja kulturalna w społecznościach lokalnych, Edukacja regionalna, Metodyka pracy w przedszkolu i szkole), nauczyciele wskazują na uczestnictwo, czy obecność na zajęciach jako sposób weryfikacji efektów. Otóż obecność na zajęciach to ważny element procesu kształcenia, lecz nie daje ona pełnej podstawy do osiągnięcia, bądź nie osiągnięcia określonych efektów kształcenia. Dobrze więc, że oprócz obecności nauczyciele wyszczególniają także inne sposoby weryfikacji efektów.

Proces dyplomowania jako ostateczny weryfikator efektów kształcenia należy z formalnego punktu widzenia ocenić pozytywnie. Proces ten regulowany jest dwutorowo, aktami uczelnianymi i aktami wydziałowymi. Warto wskazać tu na: Regulaminu studiów SGGW; zarządzenie Nr 15 Rektora SGGW w Warszawie z dnia 22.02.2010 r. w sprawie wymogów dotyczących pisania prac dyplomowych oraz sposobu przeprowadzania egzaminu dyplomowego w SGGW w Warszawie; zarządzenie Nr 4 Rektora SGGW w Warszawie w sprawie wprowadzenia regulaminu antyplagiatowego prac dyplomowych studentów SGGW; czy także Wytyczne Rady Wydziału Nauk Społecznych SGGW w Warszawie z dnia 25.11.2014 r. w sprawie wymogów dotyczących pisania prac dyplomowych oraz sposobu przeprowadzania egzaminu dyplomowego na kierunku pedagogika.

Po analizie losowo wybranych prac dyplomowych – licencjackich i prac magisterskich (patrz załącznik do raportu) należy zasygnalizować określone mogące się pojawić problemy z końcową weryfikacją zakładanych efektów kształcenia. Otóż w części poddanych analizie prac dyplomowych zauważono pewne usterki (np. braki studentów w zakresie znajomości metodologii badań pedagogicznych, czy też umiejętności analizy materiału badawczego oraz właściwego przeglądu literatury przedmiotu), co może być efektem braku należytej w opiece promotorskiej. W niektórych przypadkach w recenzjach sporządzonych przez promotora i recenzenta oceny są zawyżone i nie posiadają podstaw wystawionej oceny.

Ocena spełnienia kryterium 1.7.1.

w pełni

Uzasadnienie oceny

Należy wskazać na trafność doboru oraz skuteczność metod sprawdzania i oceniania efektów kształcenia osiągniętych przez studentów I i II stopnia, w zakresie deskryptorów przede wszystkim wiedzy i umiejętności, a w ograniczonym zakresie kompetencji społecznych. Po analizie zapisów sylabusów można wskazać na różnorodność i właściwy dobór sposobów weryfikacji założonych efektów kształcenia.

Natomiast podczas realizacji procesu dyplomowania, w wybranych losowo pracach dyplomowych i magisterskich pojawiają się uchybienia, które mogą mieć wpływ na weryfikację założonych efektów kształcenia (np. braki studentów w zakresie znajomości metodologii badań pedagogicznych, czy też umiejętności analizy materiału badawczego oraz właściwego przeglądu literatury przedmiotu), co może być efektem braku należytej w opiece promotorskiej.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

Opis stanu faktycznego

System oceniania i sprawdzania efektów kształcenia zaprezentowany w analizowanych sylabusach kursu jest transparentny i nie budzący większych zastrzeżeń. Właściwie dobrane metody weryfikacji do przedmiotów umożliwiają ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Można w związku z tym mówić o wiarygodności i porównywalności wyników ocen. Podczas wizytacji ZO zapoznał się z dokumentacją dotyczącą weryfikacji oceny/efektów kształcenia (protokoły egzaminacyjne, dyplomy wraz z suplementami). Protokoły egzaminacyjne i zaliczeniowe nie budzą zastrzeżeń, są kompletne ze zróżnicowanymi ocenami z poszczególnych przedmiotów

(np. protokoły z przedmiotów: Historia myśli pedagogicznej, st. NST, I stopnia, 1 rok, data na protokole 8.02.2016 r.; Podstawy komunikacji społecznej, st. NST, I stopnia, 1 rok, data na protokole 22.02.2016 r.; Wprowadzenie do filozofii, st. ST, I stopnia, 1 rok, data na protokole 23.02.2016 r.; Pedeutologia, st. ST, II stopnia, 2 rok, data na protokole 21.02.2016 r.).

Suplementy do dyplomu absolwentów kierunku pedagogika I i II stopnia, które poddano analizie, nie budzą zastrzeżeń i opracowane są poprawnie. Zawierają one informacje o uprawnieniach posiadacza dyplomu, czy też szeroko prezentowane wymagania programowe. W suplementach brak jest jednak dokładnych danych o odbytych praktykach, które winny być ujęte w pkt. VI. Dodatkowe informacje; 1. Dodatkowe informacje w tym o odbytych praktykach, otrzymanych nagrodach. W tym też punkcie warto odnotowywać odbyte praktyki studenckie, zarówno ich wartość godzinową, jak także miejsce ich odbywania. Fakt ten jest niezwykle ważny, szczególnie przy specjalnościach, gdzie nabywa się kwalifikacje pedagogiczne oraz kwalifikacje nauczycielskie. W odniesieniu do analizowanych studenckich prac etapowych (np. egzaminy, kolokwia, prace pisemne) należy wskazać, iż były one zgodne z założeniami prezentowanymi w sylabusach przedmiotowych, dawały możliwość weryfikacji efektów kształcenia.

Ocena spełnienia kryterium 1.7.2.

w pełni

Uzasadnienie oceny

System oceniania i sprawdzania efektów kształcenia zaprezentowany w analizowanych sylabusach kursu jest transparentny i nie budzący większych zastrzeżeń. Właściwie dobrane metody weryfikacji do przedmiotów umożliwiają ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W suplementach brak jest danych o odbytych praktykach. Warto odnotowywać w określonym miejscu w suplemencie odbyte praktyki studenckie, zarówno ich wartość godzinową, a także miejsce ich odbywania. Fakt ten jest niezwykle ważny, szczególnie przy specjalnościach, gdzie nabywa się kwalifikacje pedagogiczne oraz kwalifikacje nauczycielskie.

Ocena spełnienia kryterium 1.7 z uwzględnieniem od 1.7.1. do 1.7.2

w pełni

Uzasadnienie oceny

Należy wskazać na trafność doboru oraz skuteczność metod sprawdzania i oceniania efektów kształcenia osiągniętych przez studentów I i II stopnia, w zakresie deskryptorów przede wszystkim wiedzy i umiejętności, a w ograniczonym zakresie kompetencji społecznych. Po analizie zapisów sylabusów można wskazać na różnorodność i właściwy dobór sposobów weryfikacji założonych efektów kształcenia.

Natomiast podczas realizacji procesu dyplomowania, w nielicznych wybranych losowo pracach dyplomowych i magisterskich pojawiają się uchybienia, które mogą mieć wpływ na weryfikację założonych efektów kształcenia (np. braki studentów w zakresie znajomości metodologii badań pedagogicznych, czy też umiejętności analizy materiału badawczego oraz właściwego przeglądu literatury przedmiotu), co może być efektem braku należytej w opieki promotorskiej.

System oceniania i sprawdzania efektów kształcenia zaprezentowany w sylabusach kursu jest transparentny i nie budzący zastrzeżeń. Właściwie dobrane metody weryfikacji do przedmiotów umożliwiają ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W suplementach brak jest danych o odbytych praktykach.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

2.1. Ocena – w pełni

2.2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1. ZO przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z Władzami Wydziału. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe i specjalizację naukową oraz dorobek nauczycieli akademickich. Sprawdzono również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego. Kopie dyplomów znajdujące się w teczkach zostały poświadczone za zgodność z oryginałem. We wszystkich teczkach znajdują się dokumenty potwierdzające uzyskanie stopni i tytułów naukowych. Umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

Minimum kadrowe stanowi

13 nauczycieli akademickich: 6 doktorów habilitowanych i 7 doktorów.

Po dokonanej analizie pod względem formalnym akt osób, które wchodzi w skład minimum kadrowego na kierunku *pedagogika*, należy uznać, iż zostały spełnione warunki określone w § 13, § 14 ust. 1 oraz § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1370.);

Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w art. 112a ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.).

W teczkach osobowych znajdują się dokumenty pozwalające na uznanie wszystkich deklarowanych tytułów i stopni naukowych.

Wszystkim osobom zgłoszonym do minimum kadrowego zaplanowano prowadzenie

osobiście na ocenianym kierunku zajęcia dydaktyczne w wymiarze przewidzianym przepisami (§ 13 ust. 2 ww. rozporządzenia). Szczegóły dotyczące ocen nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe znajdują się w załączniku nr 5.

Liczba nauczycieli jest właściwa w stosunku do liczby studentów i wynosi 1:49.

Reasumując należy stwierdzić, że kryterium 2.1 jest spełnione.

2.2. Na ocenianym kierunku studiów prowadzi zajęcia 32 pracowników na studiach I stopnia i 25 pracowników na studiach II stopnia. Do minimum kadrowego zostało zaliczonych 13 pracowników. Dorobek naukowy i badania naukowe nauczycieli akademickich są ściśle związane z obszarami nauk humanistycznych i społecznych. Ich osiągnięcia z obszaru nauk społecznych zaznaczają się w dorobku naukowym dotyczącym pedagogiki kultury, wielokulturowości, pedeutologii, dydaktyki, pedagogiki wczesnoszkolnej, pedagogiki medialnej, problematyki wychowania, diagnozy i terapii dzieci. Publikacje i badania z obszaru nauk humanistycznych dotyczą filozofii współczesnej i literaturoznawstwa, a także problemów komunikacji. Jednostka nie prowadzi właściwego kształcenia na odległość, jedynie wdraża jego pojedyncze elementy.

2.3. Na podstawie analizy dokumentów oraz rozmów z Władzami Wydziału oraz pracownikami stwierdzić należy, iż polityka kadrowa realizowana jest poprzez: celowe planowanie zatrudnienia pracowników, ocenę pracowników, działania mające na celu naukowy rozwój pracowników. Polityka oparta jest na otwartych konkursach i umożliwia właściwy dobór kadry. Systemy motywacyjne funkcjonujące na Uczelni i Wydziale przyczyniają się do rozwoju naukowego pracowników (polityka dofinansowania wyjazdów konferencyjnych, publikacji, okresowa ocena pracowników). Uczelnia oferuje wsparcie organizacyjne i finansowe w zakresie prowadzonych badań, międzynarodowych programów badawczo-edukacyjnych, co stwarza wiele możliwości w dziedzinie umiędzynarodowienia kadry. Istotnym elementem wsparcia nauczycieli akademickich jest bardzo dobrze zorganizowane Biuro Współpracy Międzynarodowej oraz system dofinansowania wyjazdów przez Uczelnię.

Przez ostatnie lata skład minimum kadrowego na kierunku *pedagogika* zmieniał się tylko w nieznacznym zakresie i można uznać go za stabilny.

2.4. Badania naukowe prowadzone w Jednostce odnoszą się bezpośrednio do obszarów kształcenia, w ramach których umiejscowiony jest kierunek *pedagogika* (nauk społecznych i humanistycznych). Badania naukowe dotyczą następujących szczegółowych dyscyplin wiedzy: pedagogiki, psychologii, socjologii, nauki o poznaniu i komunikacji społecznej, filozofii i literaturoznawstwa. Katedra Edukacji i Kultury prowadzi 5 głównych zadań badawczych. Zakład Historii Wychowania prowadzi 8 tematów badawczych dotyczących wychowawczych aspektów wychowania, Zakład Pedagogiki Ogólnej prowadzi 2 tematy związane ze zmianą modelu edukacji w warunkach przemian społecznych i kulturowych. Zakład Pedagogiki Szkolnej z Terapią prowadzi badania nad uwarunkowaniami szans edukacyjnych dzieci. Zakład Psychologii i Pedagogiki Społecznej w obrębie tematu związanego z edukacją międzykulturową prowadzi 5 tematów. Zakład Filozofii prowadzi 2 badania z zakresu problematyki spotkania kultur. W ostatnich trzech latach Katedra zorganizowała 10 konferencji naukowych. Nauczyciele akademicy uczestniczyli w 42 konferencjach zagranicznych.

Badania naukowe są także ważnym elementem włączania studentów w życie Wydziału. Dużą rolę w tym obszarze działalności odgrywają koła naukowe.

2.5. Wizytowana Jednostka przykładą dużą uwagę do doskonalenia programu kształcenia w oparciu o nowoczesne metody i formy pracy, których źródło tkwi w badaniach i opracowaniach naukowych oraz kompetencjach naukowych osób prowadzących zajęcia, a także w doświadczeniach praktycznych nauczycieli akademickich. Ponadto wszechstronny rozwój naukowy i wykorzystanie doświadczeń płynących ze współpracy międzynarodowej i współpracy z przedstawicielami otoczenia zewnętrznego (głównie kluczowych pracodawców) pozwalają na bieżącą aktualizację programów studiów i dostosowanie oferowanych zajęć do aktualnych wymogów rynku pracy oraz na przedstawianie studentom aktualnych osiągnięć naukowych w dziedzinach reprezentowanych przez nauczycieli akademickich.

3. Uzasadnienie

Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarom kształcenia, wskazanym dla tego kierunku studiów – społecznemu i humanistycznemu. Struktura kwalifikacji kadry mieści się w obszarze nauk społecznych i humanistycznych. Dorobek naukowy odpowiada więc obszarom kształcenia, do którego odnoszą się określone w uchwale Senatu Uczelni wzorcowe efekty kształcenia dla kierunku. Dorobek ten odpowiada także dyscyplinom naukowym, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Ocena struktury kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe oraz pracowników prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów pozwala stwierdzić, że **w pełni** umożliwia ona osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia zarówno na studiach pierwszego jak i drugiego stopnia.

Ocena dorobku i kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich tworzących minimum kadrowe, jak i nauczycieli realizujących zajęcia na ocenianym kierunku studiów pozwala stwierdzić, że umożliwiają one w pełni realizację programu i zakładanych efektów kształcenia. Posiadane przez nich wiedza, umiejętności i kompetencje są odpowiednie dla kierunku *pedagogika*.

Na tę ocenę składają się potwierdzone dyplomami posiadane stopnie naukowe i specjalizacje naukowe w danym obszarze (nauki humanistyczne i nauki społeczne) oraz dorobek nauczycieli akademickich. Obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim są właściwe. Wszyscy nauczyciele akademicki złożyli stosowne oświadczenia o wliczeniu ich do minimum kadrowego. Ocenę dorobku naukowego odniesiono także do wykazywanych realizowanych indywidualnie i zespołowo badań, które łączą się we właściwy sposób z przedmiotami prowadzonymi przez poszczególnych nauczycieli akademickich. Stwierdzono, że zatrudnieni pracownicy posiadają właściwe kwalifikacje do prowadzenia zajęć związanych z realizowanymi efektami kształcenia. Kompetencje dydaktyczne zdobyte są w wieloletnim nauczaniu w uczelniach wyższych, promowaniu prac dyplomowych i opracowywaniu podręczników akademickich dotyczących pedagogiki. Kompetencje te nawiązują do kierunku *pedagogika* i w pełni stanowią teoretyczne oraz praktyczne przygotowanie do realizacji założonego programu kształcenia i realizowanych efektów kształcenia dla kierunku *pedagogika*. Nauczyciele realizujący treści z metodyk szczegółowych mają odpowiednie uprawnienia. Hospitowane przez ZO zajęcia należy ocenić pozytywnie. Były one prowadzone profesjonalnie i w sposób aktywizujący studentów. Predyspozycje dydaktyczne i profesjonalne nauczycieli akademickich zostały także wskazane jako mocna strona Jednostki na spotkaniu z kadrą nauczającą, także zostało potwierdzone analizą dokumentów.

Uczelnia prowadzi stabilną politykę kadrową. Jednostka dba o właściwy nabór pracowników, ich systematyczną ocenę i rozwój pracowników. Uczelnia w pełni wspiera kwalifikacje dydaktyczne pracowników, w aktywny sposób tworzy im warunki do rozwoju naukowo-badawczego i sprzyja umiędzynarodowieniu kontaktów naukowo-dydaktycznych. Nauczyciele akademicki wysoko oceniają warunki pracy oraz formy wspierania ich w rozwoju naukowym i dydaktycznym.

Nauczyciele akademicki posiadają publikacje w zakresie odpowiadającym prowadzonym przedmiotom i realizowanym w nich efektom kształcenia. Podejmowane w pracy badawczej zagadnienia i problemy są ciekawe oraz zgodne obszarem, dziedziną i dyscyplinami, do których odnoszą się zakładane efekty kształcenia na kierunku *pedagogika*. Uczelnia dba o właściwą popularyzację efektów badań dzięki współorganizowaniu konferencji, udział w konferencjach międzynarodowych oraz publikowanie wyników badań w czasopismach naukowych o zasięgu krajowym i zagranicznym.

W obszarze rozwoju naukowego Jednostki nauczyciele akademicki zatrudnieni na kierunku *pedagogika* w znaczącym wymiarze przyczyniają się do poszerzania i pogłębiania wybranych obszarów wiedzy o nowe treści, koncepcje i metody poszukiwania rozwiązań w naukowym i praktycznym doskonaleniu rzeczywistości edukacyjnej, wychowawczej oraz nauczycielskiej.

4. Zalecenia

Brak

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem. *

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

3.1. Na podstawie Raportu samooceny Jednostki, przeglądu dokumentacji oraz rozmów z pracownikami stwierdzić należy, iż udział przedstawicieli otoczenia zewnętrznego w procesie doskonalenia koncepcji edukacyjnej jest na ocenianym kierunku bardzo dobry. Współpraca ze środowiskiem społecznym i kulturalnym ma charakter sformalizowany (umowy o współpracy) oraz nieformalny (współpraca z niektórymi instytucjami przyjmującymi studentów na praktyki, czy włączanie się w inicjatywy społeczności lokalnych Ursynowa). Współpraca polega na opiniowaniu programów studiów lub elementów programów studiów, konsultacjach, organizacji warsztatów doskonalących dla studentów lub pracowników zaprzyjaźnionych instytucji, umożliwianiu studentom grupowej lub indywidualnej obserwacji zajęć w placówkach edukacyjnych, udziału w uroczystościach i wydarzeniach szkół i przedszkoli, na których mają oni możliwość trenowania praktycznych umiejętności przydatnych na rynku pracy, umożliwianiu studentom prowadzenia badań oraz zbierania materiałów do prac zaliczeniowych (np. przygotowania diagnozy na podstawie materiałów pedagoga szkolnego).

Na Uczelni i na Wydziale wdrożony został program staży rekomendowanych, w których uczestniczą pracodawcy Wydziału. Działa również platforma internetowa, w ramach której kluczowi pracodawcy mają dostęp do życiorysów studentów rekomendowanych przez Wydział

3.2. Jednostka nie prowadzi studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne.

3. Uzasadnienie

Jednostka w pełni współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym i kulturalnym celem zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w weryfikacji i ocenie stopnia realizacji efektów kształcenia, propozycji tworzenia i modyfikowania programów kształcenia w ramach specjalności na kierunku *pedagogika* studiów I i II stopnia.

4. Zalecenia

Brak

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1. Ocena - pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1. Wydział Nauk Społecznych wykorzystuje własną bazę dydaktyczną oraz bazę ogólnouczelnianą, obejmującą sale wykładowe, sale ćwiczeniowe i laboratoria komputerowe oraz laboratoria językowe. Sale wykładowe wyposażone są w komputery i projektory multimedialne; sale audytoryjne wyposażone są w komputery i projektory multimedialne lub projektory multimedialne i rzutniki pisma. Większość sal jest klimatyzowana oraz nagłośniona. Na terenie kampusu SGGW oprócz sal dydaktycznych studenci mają dostęp do nowoczesnych obiektów sportowych. W ramach przygotowywania do życia zawodowego studenci mogą liczyć na wsparcie Uczelni w zakresie korzystania z sal (również auli) w przypadku samodzielnie organizowanych wydarzeń (warsztaty, przeglądy kół naukowych lub przedstawienia dyplomowe studentów organizowane corocznie dla dzieci z przedszkoli, z którymi Wydział współpracuje lub w których studenci odbywają praktyki).

4.2. Studenci Wydziału mają do dyspozycji zbiory Biblioteki SGGW. Obecnie Biblioteka Główna posiada ponad 430 tysięcy woluminów – książek, czasopism oraz zbiorów specjalnych (prace doktorskie, magisterskie, zbiory kartograficzne, normy, mikrofisz). Duża część zbiorów – około 30 tysięcy książek oraz bieżące roczniki czasopism znajdują się w wolnym dostępie. Biblioteka jest skomputeryzowana, w lokalnej sieci komputerowej pracuje 115 stanowisk. Dla czytelników przeznaczonych jest 55 stanowisk w celu przeszukiwania katalogowych zagranicznych i polskich bibliograficznych baz danych oraz zasobów internetowych. Czytelnie, informatorium, sala katalogowa i wypożyczalnia podręczników wyposażone są w nowoczesny sprzęt komputerowy oraz kserograficzny, który ułatwia korzystanie ze zbiorów bibliotecznych i baz bibliograficznych. Bieżącą aktualizację zasobów bibliotecznych zapewniają Pełnomocnicy Dziekana ds. Zasobów Bibliotecznych i Naukowych.

4.3. Uczelnia posiada dobrze zorganizowany system dostępu do kształcenia z wykorzystaniem technik multimedialnych. Na SGGW działa system Moodle, który umożliwia prowadzenie zajęć za pośrednictwem multimedii. Zapewnia on możliwość umieszczania na serwerze SGGW całych przedmiotów, treści pomocniczych do zajęć lub ćwiczeń dla studentów. System umożliwia również bieżącą ocenę preferencji studentów (ankiety). Na stronie internetowej obsługującej system (www.e.SGGW.pl) znajduje się prezentacja platformy i przewodnik jak założyć konto i korzystać z systemu. Na stronie znajdują się również informacje na temat zasad korzystania z *long distance learningu* na Uczelni, przykładowe kursy oraz listy kursów prowadzonych w ten sposób na Uczelni. W przypadku ocenianego kierunku wsparcie IT dotyczy kilku przedmiotów. Na Uczelni funkcjonuje Centrum Edukacji Multimedialnej, które zapewnia szkolenia, materiały pomocnicze i pomoc w zakresie informacji oraz obsługi technicznej systemu.

3. Uzasadnienie

Wydział w pełni zabezpiecza bazę materialną potrzebną do realizacji procesu kształcenia w ramach kierunku *pedagogika*. Studenci mają do dyspozycji sale dydaktyczne wyposażone w

sprzęt multimedialny. Realizowane są także w pełni potrzeby studentów w zakresie praktycznego przygotowania do zawodu.

Studenci mają pełne możliwości korzystania z zasobów literatury związanej z kształceniem w ramach kierunku *pedagogika*. Władze Wydziału zapewniają aktualizację literatury.

Wydział w pełni wykorzystuje bardzo dobrze zorganizowany ogólnouczelniany system dostępu do kształcenia z wykorzystaniem technik multimedialnych. Na Uczelni funkcjonuje Centrum Edukacji Multimedialnej, które zapewnia szkolenia, materiały pomocnicze i pomoc w zakresie informacji oraz obsługi technicznej systemu.

4. Zalecenia

Brak

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena

a) kryterium 5.1

W pełni

b) kryterium 5.2

W pełni

c) kryterium 5.3

W pełni

d) kryterium 5.4

Wyróżniająco

e) kryterium 5.5

Wyróżniająco

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

a) kryterium 5.1

Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO stwierdzili, że Jednostka przykłada dużą wagę do kompleksowego rozwoju studenta, zapewniając odpowiednie wsparcie w zakresie opieki dydaktycznej. Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość korzystania z szeregu narzędzi wsparcia dydaktycznego (programów wymiany studenckiej, staży czy praca naukowo-badawczej)

oraz rozbudowanego systemu świadczeń stypendialnych. Dostępność nauczycieli akademickich realizowana jest poprzez obecność na zajęciach i konsultacjach, których termin dostosowany jest do trybu studiów, oraz innych form kontaktu, np. za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Regulamin pomocy materialnej SGGW jest przejrzysty i zgodny z ustawą – Prawo o szkolnictwie wyższym. Studenci mają zapewniony dostęp do wszystkich form pomocy przewidzianych w art. 173 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym na sprawiedliwych i przejrzystych zasadach, a wszystkie decyzje są im doręczane wraz z pouczeniem o możliwości odwołania. Studenci stanowią większość składu komisji stypendialnej zgodnie z art. 177 ww. ustawy. Samorząd aktywnie współpracuje w zakresie ustalania decyzji komisji ws. pomocy materialnej.

Uczelnia oferuje możliwość zamieszkania w domu studenckim.

Studenci pozytywnie odnieśli się do przydatności lektur zalecanych w sylabusach oraz innych materiałach dydaktycznych. Studenci wskazali, że mogą liczyć na bezpośrednie wsparcie opiekuna kierunku i starostów oraz mają możliwość wzięcia udziału w badaniach zarówno w kołach naukowych, jak i w formie indywidualnej opieki naukowej. Studenci dobrze oceniają seminaria oraz wsparcie promotora w trakcie pisania pracy dyplomowej, dobrze oceniają również organizację egzaminu dyplomowego. Studenci mający potrzebę zgłoszenia sytuacji problemowej lub skargi mają do dyspozycji kilka rozwiązań. Na Wydziale efektywnie funkcjonuje Samorząd Studencki. Studenci nie obawiają się również przekazywać swoich uwag bezpośrednio Władzom Wydziału. Studenci obecni na spotkaniu z ZO uznali, że nie mieli do tej pory istotnych sytuacji problemowych wymagających ich interwencji, ale gdyby się pojawiły, z pewnością wiedzieliby, gdzie się zwrócić.

b) kryterium 5.2

Wydział Nauk Społecznych w ramach ocenianego kierunku, biorąc pod uwagę umowy podpisane przez Uczelnię w ramach programu Erasmus+, umożliwia studentom realizację wybranych modułów kształcenia w innych ośrodkach. Obecnie Uczelnia uczestniczy w 10 sieciach współpracy międzynarodowej i współpracuje z 91 ośrodkami naukowymi w ramach umów bilateralnych. Wydział zapewnia odpowiednie możliwości wyjazdów zagranicznych. Zasady rekrutacji do programów wymian są przejrzyste i są udostępniane zainteresowanym studentom przez Biuro Współpracy Międzynarodowej. Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO stwierdzili, że nie mają problemów w związku z uznawaniem osiągnięć uzyskanych za granicą wyrażonych w punktach ECTS. Jednostka przygotowana jest do przyjmowania studentów zagranicznych. Programy wymian wskazują, że oferty wyjazdów oraz kursów językowych są adekwatne do kierunku studiów. Zakres i skuteczność działań podejmowanych do upowszechnienia wśród studentów wizytowanego kierunku informacji na temat oferty w zakresie wymian jest dobra. Ze względu na zobowiązania zawodowe i prywatne odsetek osób wyjeżdżających jest jednak niski, na poziomie 28 studentów (od roku 2013). Wydział Nauk Społecznych nie prowadzi wśród studentów wymian krajowych. Studenci byli zaznajomieni z informacjami temat systemu ECTS.

c) kryterium 5.3

Studenci uczestniczący w spotkaniu z ZO stwierdzili, że posiadają informacje na temat Biura Karier. Biuro posiada stronę internetową, gdzie publikowane są informacje na temat ofert pracy, szkoleń, kursów i konkursów. Biuro Karier prowadzi własne porady (np. z poprawnego pisania CV, listu motywacyjnego), oferuje studentom profesjonalne doradztwo zawodowe. Studenci mają możliwość udziału w badaniach naukowych prowadzonych wspólnie z kadrą akademicką. Działania podejmowane przez Jednostkę, mające na celu stworzenie kontaktów (wymiany informacji) z otoczeniem społecznym są zdaniem studentów wizytowanego kierunku skuteczne. Samorząd Studencki otrzymuje wsparcie ze strony Władz Uczelni (zapewniona siedziba i dofinansowanie projektów). Studenci pozytywnie wypowiadają się na temat otwartości władz oraz zaangażowania studentów w dialog, w tym w ramach oficjalnych posiedzeń organów Wydziału. Wśród wydarzeń organizowanych przez Samorząd Studencki można wskazać również te z obszaru współpracy z otoczeniem gospodarczym i społecznym (spotkania z pracodawcami). Wsparcie ma tu także bardziej praktyczny charakter poprzez program staży rekomendowanych i kontaktowaniu pracodawców ze studentami w sytuacji, kiedy potrzebują nowego pracownika.

d) kryterium 5.4

W Jednostce osobą odpowiedzialną za wsparcie studentów z niepełnosprawnościami jest Prodziekan ds. Studenckich. Wydział dostosował do potrzeb takich osób swoje zasoby materialne, w tym infrastrukturę. Dzięki podjazdom zewnętrznym, odpowiednim drzwiom wejściowym oraz pochylniom zapewniony jest dostęp na wyższe kondygnacje, ponadto budynki posiadają specjalnie zaprojektowane zaplecza sanitarne. W bibliotece utworzono stanowiska dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Studenci ze specjalnymi potrzebami mogą liczyć na pomoc pracowników Uczelni, gdy mają trudności wynikające z określonego rodzaju dysfunkcji.

W zakresie metod kształcenia uwzględniono rodzaj niepełnosprawności w sposobie weryfikacji efektów kształcenia, a także dostosowanie form zaliczenia i egzaminu do stopnia oraz rodzaju niepełnosprawności. W Regulaminie pomocy materialnej SGGW uwzględniono osoby niepełnosprawne – mogą one z tytułu niepełnosprawności ubiegać się o stypendium specjalne.

W domach studenckich część pokoi uwzględnia potrzeby osób z dysfunkcją narządów ruchu, w tym osób poruszających się na wózkach. Na wizytowanym kierunku studiuje jedna osoba niepełnosprawna.

e) kryterium 5.5

Na podstawie opinii wyrażonej przez studentów podczas spotkania z ZO ustalono, że harmonogram zajęć publikowany jest z odpowiednim wyprzedzeniem. Dostępność dziekanatu, tj. dni i godziny otwarcia, jest dostosowana do potrzeb studentów. Jakość obsługi administracyjnej zapewnianej przez pracowników dziekanatu cieszy się bardzo dobrą opinią wśród studentów. W czasie spotkania z ZO studenci stwierdzili, że są bardzo zadowoleni z poziomu obsługi (m.in. informacji w zakresie opieki materialnej). Pracownicy zostali ocenieni jako bardzo kompetentni i życzliwi. Istnieje również możliwość kontaktu telefonicznego z administracją. Na wizytowanym kierunku zapewniony jest dostęp do wszelkich informacji o programie kształcenia, procedurach toku studiów, zasadach oraz procedurach związanych z pomocą materialną. Informacje są publikowane na tablicach informacyjnych na terenie Wydziału oraz na stronie internetowej i są stale aktualizowane. Studenci ocenili sylabusy jako bardzo dobrze przygotowane, zarówno pod kątem formy, jak i zawartości merytorycznej. Sylabusy zawierają wiele informacji o przedmiocie, osobie prowadzącej kurs, wymaganiach do zaliczenia i zalecanej literaturze. Sylabusy są ogólnodostępne na stronie Wydziału.

3. Uzasadnienie

Pomoc dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi zawodowemu i społecznemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności praktycznych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym. Jednostka w pełni wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiając im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych. Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, zapewniony jest też dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

4. Zalecenia

Zwiększenie świadomości wśród studentów roli Biura Karier, np. poprzez zorganizowanie spotkania informacyjnego lub wysyłanie mailem informacji o Biurze Karier.

Oceny spełnienia kryterium 6 dokonano wg. zasady określonej w załączniku 4 do Statutu PKA, stanowiącej, że *stopień spełnienia kryteriów II stopnia oznaczonych gwiazdką, warunkuje ocenę spełnienia kryteriów I stopnia. W zakresie punktu 6*

znajdują się dwa kryteria II stopnia, wśród których jest jedno kryterium oznaczone gwiazdką: 6.1. Wystawiona ocena za kryterium 6 „w pełni” jest więc uwarunkowana stopniem spełnienia kryterium 6.1, które zostało ocenione : w pełni.

—

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu.*

6.1.1.1 projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*

6.1.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.1.5 wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*

6.1.1.6 kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*

6.1.1.7 wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.1.8 zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia, dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

1. Opis stanu faktycznego

6.1. Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu.*

Wewnętrzny system Zapewnienia Jakości Kształcenia funkcjonujący w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie wprowadzony został na mocy uchwały Senatu nr 1-2013/2014 z dnia 2013 września 2013 r. Uchwała określa politykę jakości i cele jakości kształcenia, zatwierdza schemat organizacji i funkcjonowania WSZJK oraz zatwierdza procedurę Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, w ramach której System jest monitorowany i doskonalony. WSZJK na Wydziale jest zgodny z Strategią rozwoju Wydziału, Polityką Jakości Kształcenia oraz obowiązującymi regulacjami ogólnocelnymi.

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych.*

W procesie projektowania efektów kształcenia i ich zmian uczestniczą: Komisja Dydaktyczna, Komisja ds. Monitorowania KRK, Rada Wydziału, Wydziałowa Komisja ds.

Jakości Kształcenia, kierownicy katedr, nauczyciele akademicki, studenci, absolwenci SGGW oraz pracodawcy. Zakres oraz wytyczne dotyczące projektowania efektów kształcenia i ich zmian zostały określone w uchwale Senatu nr 34-2014/2015 z dnia 15 grudnia 2014 r. w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych SGGW w Warszawie w zakresie projektowania programów kształcenia dla studiów pierwszego, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, a także w Procedurach i Instrukcjach Jakości Kształcenia na Wydziale Nauk Społecznych SGGW w Warszawie.

Jak wynika z informacji uzyskanych w trakcie wizytacji, udział pracodawców polega na przygotowywaniu ekspertyz i analiz (np. Raport z badania opinii pracodawców kluczowych WNS SGGW na temat jakości kształcenia, metod weryfikacji wiedzy, programów studiów i form współpracy z WNS SGGW), uczestnictwie w spotkaniach konsultacyjnych, które stanowią podstawę do dalszych analiz dokonywanych w ramach systemu jakości kształcenia na Wydziale (np. Raport z seminarium dla pracodawców kluczowych Wydziału Nauk Społecznych Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie pt.: „Rola pracodawców kluczowych i ich wpływ na doskonalenie jakości kształcenia” z 2014 roku).

W ocenianej Jednostce przyjęto zasadę jednorazowej, kompleksowej oceny programu kształcenia przez pracodawców i systematycznych, szczegółowych konsultacji w zakresie wprowadzania zmian programowych, co jest udokumentowane w formie notatek służbowych oraz wniosków zawartych w dokumentacji Komisji Dydaktycznej. W programie studiów uwzględniane są sugestie i rekomendacje, np. wprowadzenie przedmiotu „Absolwent na rynku pracy”, zmiany metod dydaktycznych stosowanych na różnych przedmiotach czy też w metodach weryfikacji efektów kształcenia.

6.1.2. monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania.

Na podstawie informacji uzyskanych w trakcie wizytacji należy stwierdzić, iż proces dydaktyczny systematycznie oceniany jest przez Wydziałowego Pełnomocnika ds. Jakości Kształcenia i przedstawiany na zebraniach katedr i Rady Wydziału, a także jest oceniany przez Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia na podstawie raportów wydziałowych. Raport Pełnomocnika Rektora zawiera porównanie danych wszystkich kierunków Uczelni i pozwala na analizę przy wykorzystaniu grupy odniesienia. Raport jest dostępny na stronie internetowej SGGW. Jest on także analizowany na posiedzeniu Senackiej Komisji Dydaktycznej i na posiedzeniu Senatu SGGW. Raport ogólny jest także przedmiotem analizy w trakcie posiedzeń Katedry i Rady Wydziału. W oparciu o jego zapisy doskonalony jest wydziałowy system kształcenia. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości sprawa jest rozstrzygana indywidualnie w trakcie rozmowy wyjaśniającej z pracownikiem lub staje się przedmiotem dyskusji Wydziałowej Komisji ds. Jakości. W ramach WSZJK funkcjonują na Wydziale opracowane Procedury postępowania w przypadku m. in.: weryfikacji efektów kształcenia, stwierdzenia problemów z osiągnięciem założonych efektów kształcenia lub stwierdzenia niepoprawności ich weryfikacji, przedmiotu o wynikach znacząco i negatywnie odbiegających od przeciętnych wyników na danym roku i kierunku studiów, stwierdzenia niezadowalającego poziomu pracy dyplomowej czy też wysokich lub przekroczonych wartości współczynników weryfikujących oryginalność pracy dyplomowej.

W trakcie wizytacji przedstawione zostały ZO metody i narzędzia służące monitorowaniu i ocenie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, takie jak: samoocena koordynatora przedmiotu, poprzez sporządzenie raportu weryfikacji kształcenia (WEK) w uczelnianym systemie e-HMS (dokument ten uwzględnia rozkłady ocen z danego przedmiotu, opisową opinię osoby prowadzącej zajęcia oraz ewentualne opinie czy rekomendacje dotyczące doskonalenia oferty kształcenia w zakresie danego przedmiotu lub jego tematyki), anonimowe ankiety oceny nauczycieli akademickich i zajęć dydaktycznych

przez studentów, ankiety absolwentów, hospitacje zajęć dydaktycznych.

Przedstawiona Analiza procesu weryfikacji efektów kształcenia oraz raportów ocen zawiera rekomendacje dotyczące ewentualnych zmian struktury kursów (wprowadzenie ćwiczeń, zwiększenie liczby godzin), które należy poddać dyskusji w ramach wspólnego zebrania Komisji ds. Jakości oraz Komisji Dydaktycznej. W sprawozdaniu z realizacji studenckich praktyk zawodowych przez studentów studiów stacjonarnych niestacjonarnych w roku akademickim 2014/2015 zawarta jest informacja, iż koordynator do spraw praktyk w celu podnoszenia jakości kształcenia w zakresie praktyk na kierunku *pedagogika* zamierza przeprowadzić wśród praktykantów badanie ankietowe dotyczące opinii studentów odnośnie organizacji i przebiegu praktyk, a także opinii na temat oczekiwań pracodawców względem pracowników, w tym absolwentów kierunku *pedagogika*.

6.1.3. weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania.*

Na podstawie zebranych informacji należy stwierdzić, iż weryfikacja efektów kształcenia zgodnie z Regulaminem Studiów, Regulaminem Praktyk Zawodowych, Wytycznymi Rady Wydziału w sprawie wymogów dotyczących pisania prac dyplomowych oraz sposobu przeprowadzania egzaminu dyplomowego, Regulaminu Antyplagiatowego oraz Procedur w ramach WSZJK, obejmuje wszystkie ich kategorie: wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne i prowadzona jest cyklicznie na wszystkich etapach kształcenia. Wymagania dotyczące poszczególnych przedmiotów określone są w kartach przedmiotów. Karty przedmiotów zawierają m.in. informacje na temat treści programowych, formy prowadzenia zajęć, metod oceny efektu kształcenia, odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia.

Weryfikacja efektów kształcenia uzyskanych w wyniku odbycia praktyk odbywa się po przedłożeniu Koordynatorowi ds. Praktyk zaświadczenia z instytucji potwierdzającego odbycie praktyki oraz Karty Kompetencji Studenta i Dzienniczka Praktyk. Przedmiotem weryfikacji praktyk jest prawidłowa dokumentacja oraz wiedza, umiejętności oraz kompetencje personalne i społeczne uzyskane przez praktykantów podczas praktyk zawodowych. Na tej podstawie praktyka zostaje zaliczona, co jest jednoznaczne z uzyskaniem wpisu do systemu EHKS.

Koordynator do spraw Praktyk na bieżąco analizuje informacje i raporty z przeprowadzonych praktyk w celu doskonalenia jakości kształcenia oraz poprawy funkcjonowania tych elementów systemu, które tego wymagają.

Warunki i zasady dyplomowania określone są w dokumentacji dotyczącej procesu dyplomowania. Rozwiązania w zakresie zapobiegania zjawiskom patologicznym zostały określone w Regulaminie Antyplagiatowym. Wyrównoważona ewaluacja jakości prac dyplomowych przeprowadzana jest przez Komisję Dydaktyczną w porozumieniu z Pełnomocnikiem Dziekana ds. Jakości Kształcenia.

System sprawdzania i oceniania efektów umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

Nie dotyczy.

6.1.5 wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia.*

Badanie losów absolwentów prowadzone jest przy współpracy z Pełnomocnikiem

Rektora ds. Monitorowania Losów Absolwentów zgodnie z Procedurą Uczelnianą. Na Wydziale, corocznie sporządzany jest Raport z badań przeprowadzanych na próbie absolwentów, którzy właśnie kończą studia, po roku od ukończenia studiów, po 5 latach i po 8 latach. W raporcie uwzględniane są dane dotyczące: zatrudnienia, specyfiki miejsca pracy, umiejętności profesjonalnych wykorzystywanych w pracy, umiejętności dodatkowych przydatnych w życiu zawodowym. Zbierane są także informacje dotyczące zapotrzebowania na dalsze formy kształcenia, co pozwala Jednostce na modyfikowanie oferty studiów podyplomowych, bezpłatnych szkoleń i warsztatów dla studentów. Wyniki badań służą jako wsparcie w dyskusji na temat zmian programu kształcenia (nowe specjalności, np. nowa specjalność „edukacja wczesnoszkolna z nauczaniem języka angielskiego”, nowe przedmioty, modyfikacja treści przedmiotów czy metod pracy ze studentami, np. uczenie studentów posługiwania się multimediami jako narzędziem pracy z dzieckiem a nie jako formą przygotowania projektu na zaliczenie – w ocenie uwzględnia się sposób wykorzystania prezentacji a nie tylko jej treść). Pośrednio wyniki ankiet absolwentów służą także do oceny jakości kształcenia i oceny stopnia weryfikacji efektów kształcenia. Ze względu na niewielką responsywność takich badań jest to jedynie dodatkowe źródło wiedzy.

6.1.6 kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej.*

Prowadzona polityka kadrowa obejmuje ocenę okresową osiągnięć zawodowych nauczycieli akademickich, ocenę na podstawie arkusza hospitacji, ocenę dokonywaną przez studentów, absolwentów (ocena również współpracy z pracownikami administracji). Okresowa ocena działalności naukowej przeprowadzana jest zgodnie z ustawą – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz statutem Uczelni przez Komisję ds. Oceny. Weryfikacja aktywności naukowej osób zaliczanych do minimum kadrowego przeprowadzana jest co roku przez Prodziekana ds. Nauki i Rozwoju. W ramach Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia obowiązuje Procedura Jakości Kształcenia: postępowanie dotyczące hospitacji zajęć dydaktycznych. Hospitacje przeprowadzane są przez komisje hospitacyjne także w celu weryfikacji wyników ankiet studenckich, wyników ankiet absolwentów i zgłaszanych uwag studentów, a także weryfikacji umiejętności dydaktycznych nowo zatrudnionego pracownika. Protokół z hospitacji oraz wyjaśnienia osoby hospitowanej przekazywane są Dziekanowi do zatwierdzenia.

Jak wynika z przedstawionych ZO raportów z hospitacji zajęć na kierunku *pedagogika*, tematy hospitowanych zajęć były zgodne z programem przedmiotu, a większość z prowadzących stara się stosować metody dydaktyczne aktywizujące studentów.

6.1.7 wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej.

Wydział prowadzi ocenę nauczycieli przez studentów w cyklicznych ankietach ewaluacyjnych, w ramach których studenci anonimowo oceniają wszystkie formy prowadzonych zajęć. Pełnomocnik ds. Jakości przeprowadza coroczną ocenę ankiet i ogólne wnioski z tej oceny zawiera w raporcie o jakości kształcenia na dany rok. W przypadku rażących uwag studentów lub wyjątkowo niskiej oceny zajęć, Pełnomocnik przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z osobą prowadzącą zajęcia. W skrajnych przypadkach ocena takiej osoby staje się przedmiotem zamkniętej dyskusji w ramach Wydziałowej Komisji ds. Jakości. Oceny bardzo dobre brane są pod uwagę w przypadku decyzji o przyznaniu nagród Rektora w obszarze dydaktyki (przy innych dodatkowych osiągnięciach, gdyż nigdy nie jest to jedyna podstawa do przyznania nagrody). Oceny niskie brane są pod uwagę w procedurze konkursowej przy podpisywaniu kolejnej umowy okresowej lub umowy zlecenia. Ankiety

studenckie są źródłem dodatkowej informacji o jakości zajęć i pozwalają wyjaśnić sytuacje nie pewne, np. skargę pojedynczych studentów.

Przedstawiona podczas wizytacji dokumentacja pozwala stwierdzić, że na Wydziale systematycznie przeprowadza się ocenę kadry.

6.1.8 zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów.

Z materiałów uzyskanych w trakcie wizytacji wynika, że prowadzona jest ocena zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej, poprzez kwestionariusz ankiety umieszczony na stronie Wydziału, a opracowywany przez Biuro Spraw Studenckich. Jest to stosunkowo nowy obszar oceny w ramach systemu jakości kształcenia i wyniki będą dostępne dopiero w przyszłym roku akademickim. Ocena zaplecza oraz infrastruktury na Wydziale odbywa się w trakcie planowania zajęć dydaktycznych i polega na dostosowaniu wielkości grup zajęciowych do dostępnych sal. W wyjątkowych sytuacjach dokonuje się zmiany sali w trakcie semestru w przypadku pisemnej prośby studentów. Ocena zaplecza i zasobów oceniana jest na bieżąco także na podstawie zapotrzebowania zgłaszanego przez pracowników (np. zasoby biblioteczne – Pełnomocnik ds. Współpracy z Biblioteką).

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia.

Nadzór nad prawidłowością procedur i dokumentacji WSZJK w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Wydziału sprawuje Pełnomocnik Dziekana ds. Jakości Kształcenia, który prowadzi tzw. Archiwum Jakości zawierające oprócz dokumentów formalnych, notatki, sprawozdania, opinie studentów, kalendarz zebrań, analizy, rekomendacje itp. Do zadań Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia należy opracowywanie i aktualizowanie dokumentacji WSZJK. Sprawozdania (raporty ewaluacyjne) sporządzane są w formie zgodnej z zaleceniami Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia. Sprawozdania zawierają charakterystyki mocnych i słabych stron WSZJK, rekomendacje dotyczące działań korygujących funkcjonowanie systemu i kalendarium planowanych działań w przypadku stwierdzenia uchybień, a także działania doskonalące. Raporty ewaluacyjne publikowane są na stronach SGGW.

6.1.10 dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach.

Z dokumentacji Wydziałowego WSZJK oraz rozmów przeprowadzonych w trakcie wizytacji wynika, iż za politykę informacyjną Wydziału w stosunku do interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych odpowiadają Dziekan, prodziekani oraz kierownicy katedr. Głównymi, stałymi elementami polityki informacyjnej jest przekazywanie informacji na temat programu studiów, sylabusów, planu zajęć, systemu zapewnienia jakości kształcenia i wyników ankiet. Ostateczną wersję programu studiów otrzymuje student wraz z podpisanym egzemplarzem umowy o studiowaniu (zmiany takiego programu mogą nastąpić tylko po konsultacjach przeprowadzonych wśród wszystkich studentów danego rocznika i po uzyskaniu pisemnej zgody wszystkich studentów danego rocznika, np. zmiana nazwy przedmiotu „konstruowanie programu zajęć terapeutycznych” z bardziej ogólnego przedmiotu „konstruowanie planu terapeutycznego” na 3 roku studiów – co pozwoliło dostosować wymagania przedmiotu do aktualnych przepisów, także dla studentów, którzy rozpoczęli już studia). Pełna informacja dotycząca oferty kształcenia i procesu dydaktyki dostępna jest dla

studentów w dziekanacie Wydziału i w sekretariacie Katedry. Bardziej ogólne informacje znajdują się na stronie internetowej Wydziału. Według zasad przyjętych przez Radę Wydziału, informacje na stronie internetowej mogą umieszczać wszyscy zainteresowani pracownicy Wydziału. Podstawowym kanałem przekazywania informacji studentom na temat kształcenia, czyli np. sylwetki absolwenta, sylabusy, uprawnienia zawodowe, informacje i ogłoszenia związane z procesem dydaktycznym, jest email danego roku. Kanał ten służy do wymiany informacji pomiędzy Prodziekanem, dziekanatem, starostą roku i studentami bezpośrednio – jest on najbardziej popularnym i wiarygodnym źródłem wiadomości w ocenie studentów (komunikaty zwrotne od starostów roku).

2. Ocena spełnienia kryterium 6.1 z uwzględnieniem kryteriów od 6.1.1 do 6.1.1.10 - **w pełni.**

3. Uzasadnienie oceny.

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 6

Działania Uczelni prowadzone w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na kierunku *pedagogika* należy ocenić pozytywnie. WSZJK systematycznie monitoruje i analizuje obszary jakości kształcenia, tj.: przeprowadza weryfikację efektów kształcenia na wszystkich etapach procesu dydaktycznego, ocenia jakość kadry i dokonuje przeglądów programowych. Jednostka reaguje na potrzeby i oczekiwania poszczególnych grup interesariuszy. Stworzone Procedury i Instrukcje wyznaczają standardy pracy dydaktycznej na Wydziale oraz ujednolicają sposoby pomiaru i kryteria oceny procesu jakości kształcenia.

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena - **pełni**

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

Poszczególne elementy systemu są systematycznie wykorzystywane w procesie doskonalenia jakości kształcenia: np. badania absolwentów dostarczają wiedzy na temat praktycznych umiejętności zawodowych, które należałoby pogłębiać w procesie kształcenia; hospitacje i studencka ocena nauczycieli akademickich pozwalają na doskonalenie metod i technik dydaktycznych; współpraca z otoczeniem zewnętrznym dostarcza informacji na temat zapotrzebowania rynku pracy oraz oczekiwań pracodawców; współpraca międzynarodowa pozwala na poszerzenie oferty merytorycznej zajęć oraz dostosowanie jej do zmieniającego się stanu badań naukowych. Skuteczność monitorowanego w trybie ciągłym Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości jest systematycznie oceniana w formie rozbudowanych, corocznych sprawozdań, szczegółowo opisujących i analizujących funkcjonowanie systemu w danym roku akademickim.

3. Uzasadnienie

Poszczególne elementy systemu są w pełni systematycznie wykorzystywane w procesie doskonalenia jakości kształcenia

4. Zalecenia
Brak

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Na podstawie przeprowadzonych w toku wizytacji rozmów, a także na podstawie analizy dokumentacji przedstawionej w trakcie wizytacji, ZO zgadza się z analizą SWOT przedstawioną przez Uczelnię w Raporcie samooceny.

Dobre praktyki
Brak.